

(Нови Репортер, 22. 2. 2012)

У низу илузија које заговорници такозване грађанске државе већ двије деценије емитују из Сарајева, један ирационални став заузима посебно мјесто. Наиме, и црвени и зелени централисти из града поред Миљацке увјерени су да би српске и хрватске народне масе у Босни и Херцеговини, када би добиле прилику да се слободно изјасне, уз мало закерања ипак прихватиле унитарно уређење земље, али им то од 1990. до данас не дозвољавају њихови сепаратистички оријентисани политичари. Дакле, међу бошњачким теоретичарима концепта „један човјек – један глас“ доминира убјеђење да нема објективних препрека да такав модел заживи, пошто су, наводно, грађани Републике Српске и хрватских кантона у Федерацији углавном отворени за „100 одсто БиХ“. Читав проблем, резонују у том миљеу, има субјективни карактер. Због тога је најбитније пронаћи Србе и Хрвате на политичкој сцени РС и западне Херцеговине по мјери сарајевског максимализма, и невоља са „отуђеним центрима моћи“ у Бањалуци и западном Мостару нестаће преко ноћи.

Али, унутар два „деструктивна“ народа никако да се, осим маргиналних личности, појаве прихватљиве фигуре за главну струју једине „државотворне“ нације у БиХ. Због тога су Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине и Странка демократске акције, као двије водеће опције међу Бошњацима, принуђене да воде полемике са реалним политичким саговорницима на српској и хрватској страни, а не са клоновима Жељка Комшића, Живка Будимира, Светозара Пударића и Мире Лазовића. У конкретном случају, када је РС у питању, непријатна стварност за СДП и СДА персонификована је у заједничком наступу Савеза независних социјалдемократа и Српске демократске странке на нивоу БиХ. Управо је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, основна адреса због које је то партнерство заживјело, недавно била терен за практичну демонстрацију апсолутне нефункционалности БиХ – и у субјективном и у објективном смислу.

Бескрајно верглеане: Готово истовремени приједлози два правна акта у Парламентарној

скупштини представљали су више него опипљив параметар етничке дистанце у данашњој Босни и Херцеговини. Прво су Бериз Белкић и Азра Хаџиахметовић, посланици Странке за БиХ Хариса Силајџића, још крајем прошле године, упутили у парламентарну процедуру приједлог такозваног закона о забрани негирања геноцида. Наравно, та иницијатива имала је само једну сврху – да запуши уста свима у РС који се усуде да кажу да се у Сребреници 1995. десио ратни злочин, али не и „холокауст“, што бошњачки пропагандисти са несмањеном хистеријом континуирано тврде. О интензитету таквог фанатизма довољно говори податак да су Белкић и Хаџиахметовићева актери четвртог покушаја да се та амбиција уобличи у параграфе.

Приједлог се 15. фебруара нашао на дневном реду заједничке комисије за људска права два парламентарна дома на нивоу Босне и Херцеговине. Захваљујући присуству посланика из РС у том тијелу, није усвојен, односно, добио је негативно мишљење. Међутим, у Представничком вијећу, састављеном од двије трећине представника Федерације и једне трећине посланика из РС, није прихваћено такво негативно мишљење комисије. То подразумијева поновну могућност да исти или неки други предлагачи опет покрену идентичан политички маневар. У сваком случају, бошњачка страна има на располагању процедуралну опцију да у тој институцији и јавности бескрајно врти једну узалудну и депласирану замисао.

Само дан касније, 16. фебруара, пред другом комисијом Представничког вијећа – уставноправном, нашао се приједлог правних аката којим би се ставили ван снаге закони о Суду и Тужилаштву БиХ. Иза такве иницијативе стајали су Драго Калабић из СНСД-а и Дарко Бабаљ из СДС-а. Поновила се претходна ситуација, само са различитим предзнаком. Овог пута, Бошњаци су блокирали приједлог у комисији, а Срби су у Представничком вијећу издејствовали још једну прилику да тај текст и даље буде у парламентарном оптицају. На тај начин, по ко зна који пут, успостављена је својеврсна пат позиција у БиХ. У шаху, такве ствари се рјешавају тако што играчи закључе да је резултат неријешен, сруше све фигуре и, евентуално, започну нову партију. Или се једноставно разиђу. У Босни и Херцеговини, због сарајевског упорног чекања имагинарног централистичког Годоа из Вашингтона или Брисела, меч траје унедоглед.

Аксиоми: У свему томе, неопходно је примјетити да су управо питања која су током та два дана била предмет расправе у скупштинским комисијама, као мало које друге теме, апсолутна потврда апсурдности потајне тезе бошњачких максималиста о јазу између „антибосанске“ српске и хрватске политичке елите и латентно „пробосанске“ већинске популације унутар та два народа. Нема тог истраживања јавног мњења које не би потврдило веома висок степен сагласности међу Србима у РС да у Сребреници јесте било ратних злочина, али не и „геноцида“. С друге стране, управо је хомогенизација

поводом обрнутог става једна од главних карактеристика савременог бошњачког политичког идентитета, а око тог општег мјеста у колективној свијести Бошњака није забиљежен ниједан случај поларизације и бар минималне разлике у мишљењима.

Иста матрица прати однос према Суду и Тужилаштву БиХ. Без обзира на раширену процјену разних „аналитичара“ да је то сувише апстрактна тема за већину „обичних смртника“ и да, у суштини, ни у РС, а ни у Федерацији, „по дубини“ становништва не постоји нарочито профилисан став о дјеловању тих структура, два хипотетичка истовремена референдума – не само несуђени прошлогодишњи у Републици Српској, већ и никада поменути у ФБиХ – имала би конотацију класичног пописа становништва према националној припадности. У РС одавно нема ни минимума афирмативног става у друштву о компромитованим бх. правосудним институцијама, јер су у небројеним ситуацијама манифестовале љуту промуслиманску пристрасност, док је с друге стране међуенететске линије, у бошњачким кантонима, увијек присутан вапај за још и још „државних“ судова – „врховних“, „апелационих“ и каквих све не.

Дакле, позиције у оба случаја – и поводом Сребренице и у вези с „правосуђем“ – дефинисане су за врло, врло дуг период. Једноставно, то су аксиоми, не само двије националне политике, већ и два аутоматска начина резонувања међу стотинама хиљада Срба и Бошњака. Наравно, то не значи да између конститутивних народа и њихових политичких представника, при разматрању домета у осталим категоријама, од животног стандарда до спречавања корупције, има превише идентификације. Али, у координатама двије теме које су се „заглавиле“ у Парламентарној скупштини БиХ неће бити помака, ма колико малобројни, али доста гласни и нарцисоидни „дисиденти“ у односу на такву „школу мишљења“, посебно из РС, нарицали због тога и приписивали статус кво масовној „затуцаности“, односно, неспремности „ситних душа“ из масе да прате „ширину“ нових „просвјетитеља“.

Гвантанамо и Ал Каида: Како се може реаговати на актуелне контроверзе из парламентарних клупа на нивоу БиХ? Рецимо, изјавама у којима се може препознати елементарно ограђивање од сумануте одлуке Тужилаштва Босне и Херцеговине да прекине истрагу о злочину у Добровољачкој улици у Сарајеву 1992. Замјеник високог представника, амерички дипломата Родерик Мур, саопштио је да је у Добровољачкој почињено „кривично дјело“, те да починиоци „треба да одговарају“, уз додатак да „постоји могућност да Тужилаштво настави да ради на утврђивању истине“ у том случају. Те ријечи јесу изговорене у ријетким паузама између затупљујућих и отрцаних „заклињања“ САД - било директно, било посредством филијале познате као Савјет за имплементацију мира (ПИЦ) – у „мултиетничку, демократску БиХ која корача ка ЕУ и НАТО-у“. Презентоване су и у знаку вашингтонског неоспоравања „правосудне“ недоношчади са нивоа Босне и Херцеговине. Али, и таква симболична пацка бошњачким

послушницима добија на тежини када се уочи невјероватан правац у којем сарајевски штићеници САД иду корацама од седам миља.

Иако, најчешће, представљају живи доказ бошњачке располућености између снисходљивости према Западу и посвећености Оријенту, носиоци извитопереног феномена званог „авазовштина“ сада откривају просторе поремећености на којим их не може стићи чак ни рука америчких покровитеља сарајевског унитаризма. Након што су у њиховом специфичном систему антивриједности помирили Гвантанамо и Ал Каида, нова упоришна тачка пронађена је у радио-станици из Руанде, са идиличним именом „Ослобођење хиљаду брежуљака“, али и неидиличним апелом слушаоцима да 1993. и 1994. годину морају искористити да све припаднике супарничког племена посјеку мачетама. Вербални јатагани водећег бошњачког дневника руандске провенијенције, а турског назива, у протеклим данима били су усмјерени према Александри Пандуревић, посланику СДС-а у Парламентарној скупштини. На њену систематичну, студиозну и ефектну демистификацију сарајевских централистичких подвала, настављачи морбидне традиције „Силоса“ реаговали су најавом да би у 2012. читав „главни град“ БиХ могао постати логор за српске представнике у такозваним заједничким институцијама.

Па, ако се већ стигло до таквог дна, онда се из политике „ослобођења хиљаду брежуљака“ може изузети бар дио кота. Срби са сјевера Косова, из Митровице, Звечана, Зубиног Потока и Лепосавића, то су и учинили. Референдумом, одржаним на Сретење, дали су до знања приштинским експонентима Руанде на Балкану, али и београдском режимском јаду, да неће да буду обронци на сецесионистичким Проклетијама.

У Босни и Херцеговини, с обзиром на етничку структуру, територијални распоред и стање свијести, потенцијал за „ослобођење хиљаду брежуљака“ још је мањи. У БиХ би се тај „пројекат“ прије могао назвати „ослобођењем два брежуљка“, и оног што се налази између, јер не допире даље од Влашића на сјеверу и Игмана на југу.